

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1098557/3

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לוז-אילוז

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד רחל דותן)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד טו"ר דוד חסן)

הנדון: חיוב הבעל בגט

פסק דין

בפנינו ערעור על החלטת בית הדין האזורי מתאריך כ' בשבט תשע"ז (16.2.2017), שלפיה תביעת האישה לחיובו של הבעל בסידור גט נדחית. אולם, בית הדין ממליץ לצדדים להתגרש מיד.

החלטה זו ניתנה לבקשת בית הדין הגדול כדי להבהיר החלטתם הקודמת מיום י"ט באלול תשע"ו (22.9.2016), החלטה שלא היה ברור בה עמדת בית הדין בשאלת חיובו של הבעל בגט.

על החלטה זו מערערת האישה וטוענת, שלאור הנסיבות יש לחייב את הבעל בסידור גט, ואף לחייבו בתשלום הכתובה.

יש להוסיף שהבעל ביקש תחילה לפסול את אחד מחברי הרכב ביה"ד, לאחר מכן ביקש לפסול את כל חברי ההרכב. ביה"ד הודיע לבעל שהוא דוחה בקשה זו. ביה"ד אף הבהיר שנימוקים לדחיית הבקשה נכתבו, אך הודיע לבעל שללא פתיחת תיק משפטי כנדרש לצורך תביעה זו, ביה"ד לא ייתן נימוקיו בכתב. הבעל התעלם מהחלטת ביה"ד, לא פתח תיק כמצווה עליו, ולכן נימוקי הפסילה שנכתבו לא יימסרו לצדדים. יש לציין שמעשה זה של הבעל מורה שגם בקשת הפסילה לא נעשתה ממניעים טהורים, אלא לצורך משיכת ההליכים, שהרי אם נקבל לאמירותיו שברצונו לערער על החלטתנו שאין אנו פוסלים את עצמנו, מדוע לא עשה המוטל עליו, כדי להחזיר לעצמו את ה"יהלום" בו הוא חפץ לדבריו.

עם זאת חובתנו להבהיר, פסק דין שמגיע בפנינו לערעור, מגיע אחרי שניתנה בו החלטה סופית ובדרך כלל אחרי דיונים רבים וארוכים. הערעור אינו פתיחת התביעה מעיקרא ודיון נוסף, כאילו הצדדים לא הופיעו בפני ביה"ד לא טענו טיעוניהם ולא ניתן פסק דין. הערעור הוא הליך חוקי שבו בוחן ביה"ד החלטת ביה"ד, האם היא תואמת העובדות שהובאו בפניו וכן בדיקה אם לא הייתה טעות הלכתית. לפיכך עוד לפני הדיון חובתנו להכיר היטב את כל החומר שבתיק לבדוק כתבי הטענות ולהכיר היטב האמור בפרוטוקולים ובמסמכים שבתיק. בהתאם לחומרים אלו שומע ביה"ד טענות המערער המבקש לסתור פסק דין שניתן. בפני ביה"ד הגדול לא מובאות בדרך כלל ראיות חדשות ולפיכך עיקר התרשמותו הינה ממה שהוצג בפני ביה"ד

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האזורי. משכך אין ספק שעוד לפני שהצדדים מופיעים בפנינו לביה"ד יש התרשמות ראשונית להיכן נוטה הדין, ובהתאם להתרשמות זו שואל ביה"ד שאלות ומתווה כיוון הדיון.

ביה"ד יאפשר לצדדים להעלות טיעוניהם, ישמע הדברים בלב פתוח ובנפש חפצה, אך ביה"ד לא יכול להתעלם ממה שהועלה בביה"ד האזורי, וכמובן שביה"ד לא יימנע מלשאל שאלות קשות את הצדדים. שאלות העולות מהעובדות והנתונים שנודעו לדיינים בהכירם היטב (כנדרש מהם) את פרשת התביעות הנידונות בפניהם. לפיכך שאלות ביה"ד חייבות להיות ממוקדות ונוקבות כדי להוציא האמת לאמיתה ולא לאפשר לצד מן הצדדים לנסות לסובב בכחש את ביה"ד, זוהי הסיבה שהשאלות נשאלות באופן בו הם נשאלות וזוהי גם הסיבה שביה"ד המכיר את תיק ביה"ד האזורי על בוריו, לא יכול להיות שלא יוכל לקבוע מהלך הדיון בהתאם למה שהתרשם ממה שהוצג בפניו.

לאחר שמיעת דברי הצדדים ובאי כוחם, ולאחר העיון בחומר הרב שבתיק ובכלל זה פרוטוקולי הדיונים בפני בית הדין קמא, בהתחשב בפירוט הממושך בין בני הזוג (כשנתיים+) בהעדר הסיכוי המוחלט להשכנת שלום במערכת זוגית עכורה זו שהוצגה בפנינו, ובהתחשב בפרק הזמן הקצר שבו הצדדים ניהלו (אם ניהלו) חיי נישואין כל שהם (בין שבוע לשלושה שבועות), ולאור התרשמותו של בית הדין האזורי שתביעת שלום הבית של הבעל הניצב בפנינו, כיום, אינה כנה (עיין למשל בהחלטת ביה"ד האזורי מיום כ"ד בניסן תשע"ו (2.5.2016): "עדיין אין ביה"ד משוכנע כי פני הבעל אכן לשלום בית וכי בקשתו כנה". פרוטוקול הדיון מיום 29.6.2016: "עם זיקוקי האש שיש לך בעיניים? מה אתה באמת רוצה?"), ומה שעומד מאחוריה הוא יצר הנקמנות, כאשר לטענתנו נגרם לו עוול המצדיק את הנקמנות – עד כאן התרשמות בית הדין האזורי, וזוהי אכן גם התרשמותנו – לפיכך בית הדין מקבל את הערעור ומחייב את הבעל בסידור גט בהקדם האפשרי.

דברי הצדדים והחומר שבתיק מורים שהמקרה שבפנינו לא גרע מהמקרים המוזכרים במשניות בפרק המדיר (פרק שביעי של מסכת כתובות) שבהם נפסק שעל הבעל לתת גט פיטורין לאשתו, וכפי שכתבו הראשונים: הרשב"א (תשובות המיוחסות לרמב"ן סימן קב) והאגודה (יבמות פרק הבא על יבמתו סימן עז), שבי"ד צריך לעיין בכל מקרה לגופו בנסיבות העניין הזמן והמקום, האם התנהגות הבעל כלפי האשה קשה לאשה יותר מהמקרים שהוזכרו במשניות הנזכרות. ועיין שו"ת תשב"ץ (חלק ב סימן ח) ושו"ת יכין ובוועז (סימן מד). לפיכך ביה"ד קובע שהבעל חייב לתת ג"פ לאשתו מידית.

נוסיף ונאמר חיי הנישואין של הצדדים מעולם לא החלו, והרי הם כפרח שנקטף עם נטיעתו, ששוב אין לו תקנה, שהרי אף אם יטעוהו שנית אין לו תקנה. אין ספק שהמריבות שנוצרו לפני הנישואין, במהלך החתונה ולאחריה, מריבות שנוצרו לפחות בתחילה בין הבעל למשפחת האשה, מריבות שגרמו לקרע שלא ניתן לאיחוי בין הצדדים, מפני שאי אפשר לדרוש מהאשה להתנתק ממשפחתה ובעיקר שעל פניו עכ"פ לפי הבנת האשה, הדבר נובע מניסיונו של הבעל לזכות במה שלא שייך לו.

יש להוסיף שעל פניו יסוד הסכסוך והיווצרותו נבעו מסירובו של הבעל לחתום על הסכם שיבהיר שאין לו זכויות בחברה השייכת לאבי האשה אך רשומה על שמה. סירובו של הבעל גרם למתח לפני החתונה, בחתונה ולאחריה. נישואין אלו נוצרו עם חומר מופצץ בתוכם, ועל פניו, מציאות זו מורה שהגירושין יצאו מהבעל (עיין לשון הטור אה"ע"ז סימן קיח).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הדברים הביאו את הצדדים למצב של שנאה, ולדעתנו שניהם מואסים זה בזו. מציאות זו זועקת את מה שכתב הרמב"ם בהלכות אישות (פרק יד הלכה ח) ש"אם אמרה מאסתי ויאני יכולה להבעל לו מדעתי כופין אותו להוציא לשעתו לפי שאינה כשבויה שתבעל לשנוי לה". ואכמ"ל בדין זה, מכיוון שבמציאות שנוצרה יש אמתלא מבוררת לטענה זו, כאמור, לדעתנו זהו גם יחסו של הבעל לאשה, למרות לשון החלקות שנקט בפנינו.

במציאות שנוצרה אין אנו יכולים להעלות בדעתנו לקרוא לשלום בית, מפני שהדבר נוגד את השכל הישר. לא בכדי כתב ביה"ד דנן בהחלטתו מיום ו' בטבת תשע"ז (4.1.2017) שהמצב שנוצר כיום – כשמצד אחד ביה"ד האזורי דחה תביעת הבעל לשלום בית וקיבל תביעת האשה לגירושין, ומצד שני פטר את הבעל ממזונות, מצב המאפשר לבעל לטעון תחזור אלי או שתשב עד שתלבין ראשה – הינו מצב לא נסבל, לא ראוי ולא הגיוני. ואין ספק שהבעל מנצל מצב זה. לא נאריך מהעולה מפרוטוקולי ביה"ד האזורי, שהבעל (כנראה בעידודו של אחיו) טוען שרוצה שלום בית כדי לקבל "פיצוי" בתמורה לגט.

בשלב זה איננו רואים צורך להביא נימוקים הלכתיים נרחבים למסקנה זו, מאחר והיא עולה מאליה מהעיון בתיק, המציאות הזועקת והתמונה החד משמעית המצטיירת ממנו.

בית הדין אינו נותן ולא ייתן את ידו להצדקתם של רגשי נקם בהליך השיפוטי שמעגנים הן את התובעת והן את הנתבע עצמו.

הדברים יכולים להיות נכונים גם אם רגשי הנקם מוצדקים וטבעיים, וקל וחומר כאשר יצר הנקמנות אינו נשען אלא על דמיונות שווא של הנוקם, וקל וחומר ובן בנו של קל וחומר, בנסיבות התיק שבפנינו, שגם לטענותיו של הבעל מי שגרם לו את העוול זה לא התובעת הניצבת בפנינו אלא קרובי משפחתה. הבעל שבפנינו משתמש באישה ובהחזקתה ככבולה אליו בשלשלות של ברזל הלכתיים (ללא תחלת כלשהיא) כבת ערובה למימוש רצונו לנקום בהוריה של האישה, שלטענתו עשו לו עוול גדול בתחילת הנישואין או לקבל פיצוי כספי בתמורה לשחרורה. בית הדין לא צריך לנקוט עמדה בשלב זה בשאלה, האם הטענות לעוולה נכונות או אם לאו. איך שלא יהיה, טענות אלו לא יכולים להצדיק את השימוש באישה כבת ערובה.

בית הדין ישקול אם יש מקום לצרף נימוקים נרחבים יותר להחלטה עקרונית זו.

אשר על כן, בית הדין קובע כלהלן:

א. מקבל את הערעור ומחייב את הבעל (המשיב בתיק זה) בסידור גט בהקדם.

ב. כאשר לערעור בסוגיית החיוב של הבעל בתשלום הכתובה, בית הדין ידון בכך לאחר סידור הגט בפועל ככל שנידרש לכך.

ג. בהתאם לאמור, בית הדין מורה למזכירות להזמין את הצדדים לסידור גט בלבד לתאריך י"ט באלול התשע"ז (10.9.2017) בשעה 12:00. לא יישמעו טענות ומענות בדיון זה מעבר לנחוץ לסידור הגט בפועל.

ד. אם יסרב הבעל לסדר ג"פ. ידון ביה"ד במועד זה:

1. בהטלת צוי הגבלה על הבעל.

2. חיוב הבעל במזונות האשה, מזונות מעיקר הדין ו/או מזונות מעוכבת מחמתו להינשא.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

3. הדיון בעניינים אלו ייערך בכפוף לפתיחת תיקים כנצרך על פי החוק.

ה. ביה"ד הגדול ימשיך לטפל בתיק זה עד לסיום ההליכים.

לידיעת הצדדים, השהיית החלטה זו לצורך כתיבת נימוקים נרחבים לא יכולה לבוא על חשבונה של עיגונה של אישה צעירה "שכמעט ולא נישאה כלל" אפילו לא לרגע קט.

פסק הדין הותר לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של בעלי-הדין.

ניתן ביום כ"ב באב התשע"ז (14.08.2017).

הרב ציון לוז-אילוז

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא